

ეთიკის კომისიის
რეკომენდაცია

მეხუთე დისციპლინური კოლეგიის შემადგენლობა:

ხათუნა გრიგალაშვილი – კოლეგიის თავმჯდომარე

ია გაბედავა – კოლეგიის წევრი

სულხან ონიანი – კოლეგიის წევრი

შეკითხვის კომისიაში შემოსვლის თარიღი: 14.03.2016

შეკითხვის რეგისტრაციის ნომერი: 004/16

შეკითხვის ავტორი: პაატა კიკვიძე, სიითი №0335

შეკითხვა:

შპს X წარმოადგენს 6 პარტნიორის მონაწილეობით მოქმედ კომპანიას, რომელშიც პარტნიორთა წილობრივი მონაწილეობა განსაზღვრულია შემდეგნაირად:

A - 25%

B - 25%

C - 15%

D - 15%

E - 15%

F - 5 %

2015 წლის 01 სექტემბერს ჩატარდა X-ის პარტნიორთა კრება, რომელზეც C-ს, D-ს, E-ს, და F-ის წარმომადგენლობას ერთი ადვოკატი ახორციელებდა. უფლებამოსილების დამადასტურებელი რწმუნებულებით ადვოკატი აღჭურვილი იყო, როგორც პარტნიორთა კრებაზე მონაწილეობის, ისე სასამართლოში საქმის წარმოების უფლებით.

ზემოაღნიშნულ პარტნიორთა კრებაზე განხილულ საკითხს მხარი დაუჭირეს ადვოკატის წარმომადგენლობით მოქმედმა C-მ, D-მ, E-მ და F-მა, ასევე, A-მ. რის შედეგადაც ხმათა 75%-ით კრებამ მიიღო გადაწყვეტილება, ხოლო B-მ მხარი არ დაუჭირა კრების გადაწყვეტილებას და იგი სასამართლო წესით გაასაჩივრა.

მოცემულ საქმეზე აღძრული სარჩელი სასამართლოს დავალებით B-მ გაუგზავნა C-ს, D-ს, E-ს და F-ის ადვოკატს მისი ოფისის მისამართზე, რის შემდეგაც ადვოკატმა მისი დაცვის ქვეშ მყოფი ოთხივე პირის სახელით სასამართლოში შესაგებელი წარადგინა.

ამის შემდეგ ადგილი ჰქონდა შემდეგ გარემოებებს:

- C-მ და D-მ ადვოკატს გაუუქმეს რწმუნებულება, რითაც თავად თქვეს უარი მისი მომსახურებით სარგებლობაზე;
- ადვოკატზე გაცემული რწმუნებულების გაუქმებიდან რამდენიმე დღის შემდეგ C-მ და D-მ თავიანთი 15%-15% წილები, რომელიც შპს X-ში ჰქონდათ, მიჰყიდეს B-ს, რის შედეგადაც C და D აღარ არიან შპს X-ს პარტნიორები;
- ყოველივე ამის შემდეგ მათ აღარ ისურვეს B-ს მიმართ დავის გაგრძელება, რის გამოც განცხადებებით მიმართეს სასამართლოს და ცნეს B-ს სარჩელი. ეს მოქმედება (სარჩელის ცნობა) შესრულდა მას შემდეგ, რაც მათ ადვოკატის მიმართ უკვე გაუქმებული ჰქონდათ რწმუნებულებები.

ამდენად ამ საქმეზე დავის საგანს წარმოადგენს პარტნიორთა კრების ოქმი, რომელზეც ერთი ადვოკატის დაცვის ქვეშ მყოფმა ოთხივე სუბიექტმა (C, D, E, F) ერთი პოზიცია დააფიქსირეს (B-ს საწინააღმდეგო) და კენჭისყრით ერთხმად გადაწყვიტეს კონკრეტული საკითხი, თუმცა, იმ ყველაფრის შემდეგ, რაც მოხდა წილების გასხვისების სახით, C-მ და D-მ ცნეს B-ს სარჩელი, ანუ იმ დავის საგანზე, რომელზეც მათ პარტნიორთა კრებაზე თვითონ მიიღეს გადაწყვეტილება, დღეს თავიანთი გადაწყვეტილების საწინააღმდეგოდ ცნობენ სარჩელს.

E-ს და F-ს კვლავ სურთ, რომ მათი საადვოკატო მომსახურება იმავე ადვოკატმა განახორციელოს.

შექმნილი პროცესუალური ვითარებიდან და არსებული მატერიალურსამართლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარე, არსებობს თუ არა კონფლიქტი ერთი მხრივ შპს X-დან აწ უკვე გასულ C, D-სა და მეორე მხრივ E, F-ს ინტერესებს შორის და აქვს თუ არა უფლება ადვოკატს, გააგრძელოს E-ს და F-ის საადვოკატო მომსახურება?

ანალიზი:

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტები:

”1. ადვოკატი ვალდებულია არ განახორციელოს ისეთი ქმედება და არ დაამყაროს ისეთი ურთიერთობა, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის კლიენტის ინტერესებს, ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობას ან დამოუკიდებლობას.

2. ადვოკატს უფლება არა აქვს შეასრულოს პროფესიული ფუნქციები, თუ იმავე საქმეზე უკვე განახორციელა საადვოკატო საქმიანობა მეორე მხარის სასარგებლოდ.”

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-5 მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილები:

“1. ინფორმაცია, რომელიც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა მისი პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას, კონფიდენციალურია. ადვოკატი ვალდებულია დაიცვას კონფიდენციალური ინფორმაცია იმგვარად, რომ მესამე პირებს მასზე ხელი არ მიუწვდებოდეს. კონფიდენციალობის ვალდებულება ვრცელდება ნებისმიერ ინფორმაციაზე, რაც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა კლიენტისაგან ან იურიდიული რჩევის მიღების სხვა მსურველისაგან, რომელიც ადვოკატმა მიაწოდა კლიენტს ან ადვოკატმა სხვა წყაროდან გაიგო კლიენტთან ან მის საქმესთან დაკავშირებით.

2. კონფიდენციალობის ვალდებულება არ არის შეზღუდული დროში.”

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-6 მუხლი:

“1. ადვოკატს უფლება არა აქვს პროფესიული რჩევა მისცეს ან წარმოადგინოს ორი ან მეტი კლიენტი ერთი და იგივე ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ საქმეზე, თუკი აღნიშნული კლიენტების ინტერესებს შორის არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის მნიშვნელოვანი საფრთხე.

2. ინტერესთა კონფლიქტი არსებობს იმ შემთხვევებშიც, როდესაც:

ა) ადვოკატის ვალდებულებები ორი ან მეტი კლიენტის წარმომადგენლობისას ერთი და იგივე ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ საქმეში ურთიერთსაწინააღმდეგო ან არსებობს ასეთი წინააღმდეგობის წარმოშობის მნიშვნელოვანი საფრთხე.

ბ) კლიენტის ინტერესების შესაბამისად მოქმედების ვალდებულება ეწინააღმდეგება, ან არსებობს ასეთი წინააღმდეგობის წარმოშობის მნიშვნელოვანი საფრთხე ამ ადვოკატის ან მასთან დაკავშირებული პირის ინტერესებთან.

3. ერთ საადვოკატო ბიუროში (ოფისში, კანტორაში, იურიდიულ ფირმაში და ა.შ.) მომუშავე ადვოკატებს უფლება არა აქვთ მისცენ პროფესიული რჩევა ან წარმოადგინონ რამდენიმე პირი (კლიენტი) ერთი და იგივე ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ საქმეზე, თუკი აღნიშნულ კლიენტებს შორის არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის მნიშვნელოვანი საფრთხე.

4. ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობა ვრცელდება იმ შემთხვევებზეც, როდესაც ინტერესთა კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის საფრთხე წარმოიშობა საქმის წარმოების პროცესში.

5. ადვოკატი ვალდებულია შეწყვიტოს ყველა კლიენტის საქმის წარმოება, რომელთა ინტერესებსაც იგი წარმოადგენდა, თუკი კლიენტებს შორის წარმოიქმნა ინტერესთა კონფლიქტი მოცემულ ან დაკავშირებულ საქმეზე და არსებობს ადვოკატის მიმართ ნდობის დარღვევის და/ან კონფიდენციალობის ხელყოფის საფრთხე.”

ადვოკატმა, კლიენტის ინტერესების დაცვისას, თავი უნდა აარიდოს ინტერესთა კონფლიქტის შემთხვევებს და კლიენტის წარმომადგენლობა უნდა განახორციელოს იმგვარად, როგორც კლიენტი იმოქმედებდა საკუთარი ინტერესებისათვის შესაბამისი ცოდნის და დროის არსებობის შემთხვევაში. ინტერესთა კონფლიქტი წარმოიშობა, თუ ადვოკატის მიერ განხორციელებულ წარმომადგენლობაზე არსებით და უარყოფით გავლენას ახდენს ადვოკატის პირადი ინტერესი ან ვალდებულება კლიენტის, ყოფილი კლიენტის ან მესამე პირის მიმართ.

საპროცესო კოლეგიის 2011 წლის 04 თებერვლის გადაწყვეტილებაში, დისციპლინურ საქმეზე №092/10 დისციპლინური დევნის აღძვრის შესახებ აღინიშნა: “საადვოკატო საქმიანობის პრინციპებისა და იურიდიული პროფესიის კორპორატიული ინტერესის გათვალისწინებით, ადვოკატს მოეთხოვება ქმედების იმგვარი სტანდარტი, რომელიც უზრუნველყოფს კლიენტის, მათ შორის ყოფილი კლიენტის ინტერესების პატივისცემას და ყოფილი კლიენტის საქმეზე ან ამ საქმესთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებების კონფიდენციალობის დაცვას.”

შეკითხვაში მითითებული გარემოებებიდან გამომდინარე, C-მ და D-მ, ვიდრე მათ საკუთრებაში არსებულ წილს მიჰყიდდნენ B-ს, რის უფლებასაც მათ აძლევდა „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 46-ე მუხლის მე-3 ნაწილი, მანამდე შეუწყვიტეს ადვოკატს წარმომადგენლობის თაობაზე გაცემული მინდობილობები. ეს ცალსახად მოწმობს, რომ C-ს და D-ს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, ადვოკატსა და მათ შორის, საპროცესო უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ურთიერთობა, რაც მოიცავს სასამართლოში საადვოკატო წარმომადგენლობასაც, შეწყდა.

მიუხედავად იმისა, რომ წილების გადაცემამდე C-ს და D-ს შეწყვეტილი ჰქონდათ ურთიერთობა ადვოკატთან, რის შესაბამისადაც, ეს უკანასკნელი ვეღარ განიხილებოდა მათ და ერთობლივად ყველა მოპასუხის საპროცესო წარმომადგენლად, ეს მოცემულობა, შესაძლოა, განიხილებოდეს ერთის მხრივ C-ს და D-ს და მეორეს მხრივ E-ს და F-ს შორის არსებულ ინტერესთა კონფლიქტად, თუ სიტუაციას განვიხილავთ კონფიდენციალობის პრინციპთან მიმართებით. კოლეგიის მოსაზრებით, მნიშვნელობა არ აქვს ფაქტს, ადვოკატს ექნება თუ არა შეწყვეტილი ურთიერთობა ოთხი მოპასუხიდან რომელიმესთან, თუკი C და D ცნობენ B-ს სარჩელს, ხოლო E-ს და F-ს კი აქვთ მოსარჩელის საწინააღმდეგო პოზიცია. ასეთ ვითარებაში, ჩაითვლება, რომ ადგილი აქვს ერთის მხრივ C და D-ს, ხოლო მეორეს მხრივ E-ს და F-ს შორის ინტერესთა კონფლიქტს, რადგან ერთის მხრივ C-ს და D-ს და მეორეს მხრივ E-ს და F-ს შორის არსებული პოზიციები არის საპირისპირო, რაც წარმოშობს მხარეებს შორის ინტერესთა კონფლიქტს და ასეთ ვითარებაში ადვოკატი ვალდებული იქნება ჩამოშორდეს საქმეს, თუ იარსებებს ისეთი გარემოება, რაც დაარღვევდა კონფიდენციალობის პრინციპს.

ადვოკატს, მიუხედავად იმისა, კლიენტმა შეუწყვიტა თუ არა უფლებამოსილება, ევალეზა კონფიდენციალობის დაცვა. ისეთ ვითარებაში, როდესაც C-მ და D-მ დაიკავეს მოსარჩელის თანმხვედრი პოზიცია, ხოლო E-ს და F-ს კი მოსარჩელის საპირისპირო პოზიცია აქვთ, რომელთაც იცავს იგივე ადვოკატი,

რომელიც ყველას ერთად იცავდა, მიუხედავად იმისა, რომ ადვოკატს მანამდე შეუწყდა წარმომადგენლობის უფლებამოსილება, მოპასუხე მხარეებს შორის იარსებებს ინტერესთა კონფლიქტი, რომელიც წარმოიშვა საქმის წარმოების პროცესში. ეს განიხილება ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-6 მუხლის მე-5 პუნქტის შესაბამისად, რომლის დეფინიციაც ასე განიმარტება: „ადვოკატი ვალდებულია შეწყვიტოს ყველა კლიენტის საქმის წარმოება, რომელთა ინტერესებსაც იგი წარმოადგენდა, თუკი კლიენტებს შორის წარმოიქმნა ინტერესთა კონფლიქტი მოცემულ ან დაკავშირებულ საქმეზე და არსებობს ადვოკატის მიმართ ნდობის დარღვევის და/ან კონფიდენციალობის ხელყოფის საფრთხე“

მიუხედავად იმისა, რომ ადვოკატი აღარ განიხილება მოპასუხე C-ს და D-ს საპროცესო წარმომადგენლად მოცემულ საქმეში და მხოლოდ იმ საფუძვლით, რომ C და D აღარ არიან ადვოკატის კლიენტები მოცემული დავის წარმოებისას, არსებობს მისი საქმიდან ჩამოცილების პირობა კლიენტების ინტერესთა შორის არსებული კონფლიქტის გამო, ვინაიდან ადვოკატს ეკისრება კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულება და ეს ვალდებულება ვრცელდება კლიენტსა და ადვოკატს შორის ურთიერთობის შეწყვეტის შემთხვევაშიც. კერძოდ, ადვოკატს ევალება კონფიდენციალობის დაცვა, რაც კონფლიქტში შესაძლებელია მოვიდეს ამავე საქმეზე დასაცავი E-ს და F-ის ინტერესებთან, რაც ადვოკატის საქმიდან ჩამოცილების გარემოებას ქმნის.

აქვეა აღსანიშნავია, რომ შეკითხვაში დასმული გარემოების შემთხვევაში, შესაძლებელია დადგეს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით დადგენილი საპროცესო უფლებამონაცვლეობის საკითხი და წილის გამსხვისებელი მხარე შეიცვალოს წილის შემძენით. თუმცა, მიუხედავად ამ გარემოებისა, ადვოკატს ევალება იმ ინფორმაციის კონფიდენციალობის დაცვა, რაც მან C-ს და D-ს დაცვისას მიიღო და, კოლეგიის მოსაზრებით, ამ ინფორმაციის დაყოფა და დაცვა შეუძლებელი იქნება დასახელებულ ვითარებაში. მოპასუხე მხარე E-სა და F-ის პოზიციაზე არ იქნებიან C და D, თუმცა მათი უფლებამონაცვლე შესაძლოა იყოს სწორედ E-ს და F-ს პოზიციების მოწინააღმდეგე მოსარჩელე B, რაც ცალსახად გამოკვეთავს, რომ ოთხი მოპასუხის პოზიციები ერთმანეთთან არათანმხვედრია, საპირისპიროა და აშკარაა მათ შორის კონფლიქტი, რაც იწვევს ადვოკატის საქმიდან ჩამოშორების პირობას. ეს გამოწვეულია ადვოკატთა საქმიანობის მაღალი სტანდარტის შესაბამისად, ადვოკატის საქმიანობისადმი ნდობის შენარჩუნებისა და საადვოკატო საქმიანობისადმი ღირსეული დამოკიდებულების დამკვიდრების გამო.

შესაბამისად, საქმის ვითარებიდან გამომდინარე, სასამართლოში მიმდინარე საქმის წარმოებისას მხარეები არიან ერთი მხრივ B, ხოლო მეორე მხრივ E და F. მიუხედავად იმისა, C-სა და D-სთან მიმართებით საქმის წარმოება შეწყდება თუ არა, იარსებებს ინტერესთა კონფლიქტი, იმის გაუთვალისწინებლად, ადვოკატი წარმოადგენს თუ არა C-სა და D-ს ინტერესებს. მიუხედავად იმისა, რომ მოპასუხე E-სა და F-ის სურვილია ადვოკატმა გააგრძელოს მათი ინტერესების დაცვა და თავად E-სა F-ის ურთიერთ შორის ინტერესებში არ არსებობს კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის მნიშვნელოვანი საფრთხე, იმის გამო, რომ საქმეში თავდაპირველად არსებობდა ოთხი მოპასუხე მხარე, რომლებიც თავიდან არ ცნობდნენ სარჩელს და ჰქონდათ ერთიანი პოზიცია, ხოლო საქმის წარმოებისას ვითარების შეცვლის გამო და, დამატებით, იმ მიზეზით, რომ მოპასუხეებმა C-მ და D-მ შეიცვალეს პოზიცია, რომელიც არ ემთხვევა E-სა F-ის პოზიციებსა და ინტერესებს, შესაძლოა ადვოკატმა ვერ უზრუნველყოს იმ კლიენტთა ინტერესების დაცვა კონფიდენციალობის კუთხით, ვინც შეწყვიტა ხელშეკრულება მათთან. რომელთაც შეიცვალეს პოზიციები, ამიტომ, ადვოკატს არ შეუძლია გააგრძელოს E-სა და F-ის საადვოკატო მომსახურება.

დისციპლინური კოლეგია, აქვე აღნიშნავს, რომ თუკი C-სა და D-ს არ შეექმნება საფრთხე კონფიდენციალობის კუთხით, რაც შეკითხვაში არ არის გადმოცემული - შეკითხვაში გავრცობილი არ არის გარემოებები კონფიდენციალურობის კუთხით, თუ რა კონფლიქტი შეიძლება წარმოიშვას ერთის მხრივ E-სა და F-ის ინტერესებსა და მეორეს მხრივ ადვოკატსა და C-სა და D-ს შორის არსებულ ურთიერთობებში - ადვოკატს შეეძლება გააგრძელოს მხარეთა წარმომადგენლობა. ამის გამო, დისციპლინური კოლეგია თვლის, რომ შეკითხვაში დასმულ გარემოებებს აფასებს ზოგადად, რაც ბუნებრივია ვერ გავრცელდება ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაზე იმპერატიულად. შესაბამისად, ეთიკის კომისიის წინაშე დასმული ყოველი კონკრეტული საქმის განხილვისას, წინამდებარე რეკომენდაციას არ ექნება იმპერატიული ხასიათი.

დასკვნა:

იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლოში საქმის წარმოებისას ადვოკატის კლიენტთაგან ოთხი მოპასუხიდან ორი, მიუხედავად ადვოკატთან ურთიერთობის მანამდე შეწყვეტისა, მოსარჩელეზე გაასხვისებს შპს-ის წილს, ხოლო ადვოკატი დარჩენილი ორი პირის მიმართ გააგრძელებს საადვოკატო მომსახურების გაწევას, დაარღვევს ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის მე-6 მუხლის მოთხოვნებს კონფიდენციალობის კუთხით. შესაბამისად, ასეთ ვითარებაში ადვოკატს არ შეუძლია გააგრძელოს საადვოკატო მომსახურება. თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, სიტუაცია ფასდება მხოლოდ შეკითხვაში არსებული არასრული ფაქტობრივი გარემოებების მიხედვით. ამის გამო, დისციპლინური კოლეგია თვლის, რომ შეკითხვაში დასმულ გარემოებებს აფასებს ზოგადად, რაც ვერ გავრცელდება ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაზე.

რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო ეთიკის კომისიის ან სასამართლოს მიერ რომელიმე დისციპლინური საქმის განხილვისას. თუმცა შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ერთ-ერთ წყაროდ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებაში.

კოლეგიის თავმჯდომარე:

/ხათუნა გრიგალაშვილი/

კოლეგიის წევრი:

/ია გაბედავა/

კოლეგიის წევრი:

/სულხან ონიანი/